

Sygn. akt X Ga 474/19

X Ga 475/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Leszek Guza (spr.)
Sędziowie:	Sędzia Grażyna Urban Sędzia del. Agata Żuradzka - Stuglik
Protokolant	Agnieszka Demucha

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2020 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w W.

przeciwko S. (...) w R.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki i pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z 28 maja 2019 r. sygn. akt VI GC 440/17

1) apelację pozwanej oddała i zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;

2) z apelacji powódki: zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5.675,97 zł (pięć tysięcy sześćset siedemdziesiąt pięć złotych dziewięćdziesiąt siedem groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 28 października 2016r. do dnia zapłaty i przesądza, że powódka wygrała sprawę w całości, orzeczenie o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej instancji w sprawie VI GC 440/17 pozostawia referendarzowi sądowemu w Sądzie Rejonowym w Rybniku;

3) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.184,00 zł (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt cztery złote) tytułem kosztów w postępowaniu odwoławczym, wywołanym apelacją powódki.

Sędzia Grażyna Urban Sędzia Leszek Guza Sędzia del. Agata Żuradzka - Stuglik

Sygn. akt X Ga 474/19

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa w W. (dawniej F-BUD T. F., S. F. Sp. j.) wniosła o zasądzenie od pozwanej S. (...) w R. kwoty 5 675,97 zł z odsetkami ustawowymi od 28 października 2016 roku i kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, że jej poprzednik prawny zawarł z pozwaną umowę o roboty budowlane. Na tej podstawie pozwana zatrzymała część należnego powódce wynagrodzenia, jako kaucję gwarancyjną. Jej zwrot miał nastąpić w wysokości 70% po odbiorze końcowym oraz w wysokości 30% po upływie okresu gwarancyjnego. Pomimo upływu gwarancji w dniu 27 października 2016 r. pozwana nie dokonała zwrotu 30% kaucji. Przedmiotowe wynagrodzenie dotyczyło pracy wykonanych na budynku przy ulicy (...).

Nakazem zapłaty z dnia 22 lutego 2017 r. uwzględniono powództwo.

W sprzeciwie pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. Podniosła zarzut nieprawidłowego wykonania umowy.

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa w W. (dawniej F-BUD T. F., S. F. Sp. j.) wniosła o zasądzenie od pozwanej S. (...) w R. kwoty 11 159,84 zł z odsetkami ustawowymi od 13 kwietnia 2016 r. i kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, że jej poprzednik prawny zawarł z pozwaną umowę o roboty budowlane. Na tej podstawie pozwana zatrzymała część należnego powódce wynagrodzenia, jako kaucję gwarancyjną. Jej zwrot miał nastąpić w wysokości 70% po odbiorze końcowym oraz w wysokości 30% po upływie okresu gwarancyjnego. Pomimo upływu gwarancji w dniu 12 kwietnia 2016 r. pozwana nie dokonała zwrotu 30% kaucji. Przedmiotowe wynagrodzenie dotyczyło pracy wykonanych na budynku przy ulicy (...).

Nakazem zapłaty z dnia 22 lutego 2017 r. uwzględniono powództwo.

W sprzeciwie pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. Podniosła zarzut nieprawidłowego wykonania umowy.

Sprawa została oznaczona sygnaturą VI GC 439/17.

Postanowieniem Sądu z dnia 26 października 2017 r. połączono sprawę o sygnaturze VI GC 439/17 do wspólnego prowadzenia i rozstrzygnięcia, pod sygnaturą akt VI GC 440/17.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 maja 2019r. Sąd Rejonowy w Rybniku w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w W. przeciwko S. (...) w R. o zapłatę w sprawach o sygn. akt VI GC 439/17 i VI GC 440/17, w sprawie o sygn. VI GC 439/17 zasądził od pozwanej S. (...) w R. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w W. kwotę 11.159,84 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 13 kwietnia 2016 r., zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 4.175,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a w sprawie o sygn. VI GC 440/17 oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 3.133,43 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego wyroku Sąd ten wskazał, że ustalił, poprzednik prawny powódki zawarł z pozwaną w dniach 16 sierpnia 2010 r. i 30 czerwca 2011 r. umowy o roboty budowlane. Na mocy umów zobowiązał się do wykonania szczegółowo wskazanych robót zaś pozwana zobowiązała się do zapłaty zryczałtowanego wynagrodzenia. Zostało ono ustalone w zakresie umowy z dnia 16 sierpnia 2010 r. na kwotę 1 859 973,97 zł (dot. budynku nr (...)), natomiast w zakresie umowy dnia 30 czerwca 2011 r. na kwotę 945 995,25 zł (dot. budynku nr (...)). W § 7 umów strony ustanowiły zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązania stanowiącego 2% wartości wynagrodzenia, odpowiednio w wysokości 37 199,48 zł i w wysokości 18 919,91 zł. Kaucja gwarancyjna miała zostać zwrócona powódce w wysokości 70% po odbiorze końcowym, natomiast w wysokości 30% po upływie gwarancji. Powódka udzieliła pozwanej 60 miesięcznej gwarancji na roboty objęte umową, licząc od daty sporządzenia protokołu odbioru. Na

podstawie udzielonej gwarancji powódka zobowiązała się do usunięcia wad w terminie 7 dni od powiadomienia o wadzie bądź w innym uzgodnionym terminie. W § 15 zastrzeżono, iż pozwana dokona usunięcia wad we własnym zakresie na koszt powódki między innymi w sytuacji bezskutecznego upływu terminu ich usunięcia. W dniu 14 grudnia 2010 r. E. F. zawarł umowę spółki cywilnej wraz z S. F. (2) i T. F.. Na mocy uchwały wspólników z dnia 6 września 2012 r. przekształcono spółkę cywilną w spółkę jawną działającą pod firmą – Firma Budowlana (...). F., S.. (...) spółka jawna w W.. W dniach 25-27 października 2011 r. strony sporządziły końcowy protokół odbioru robót dotyczących budynku nr (...). W protokole nie stwierdzono, aby nie wykonano jakichkolwiek prac z objętych umową. W dniu 12 kwietnia 2011 r. strony sporządziły końcowy protokół odbioru robót dotyczących budynku nr (...). W protokole nie stwierdzono, aby nie wykonano jakichkolwiek prac z objętych umową. W toku przeglądów gwarancyjnego powódka stwierdziła wady w wykonanych pracach w budynku nr (...). Usterki zostały szczegółowo wskazane w notatkach urzędowych z dnia 6 i 9 października 2014 r. oraz z dnia 12 i 15 czerwca 2015 r. Pozwana zleciła wykonanie prac naprawczych w ramach wykonania zastępczego na kwotę 36 720 zł. W toku przeglądów gwarancyjnego powódka stwierdziła wady w wykonanych pracach w budynku nr (...). Usterki zostały szczegółowo wskazane w notatkach urzędowych z dnia 6 i 9 października 2014 r. oraz z dnia 15 czerwca 2015 r. Pozwana zleciła wykonanie prac naprawczych w ramach wykonania zastępczego na kwotę 36 720 zł. Mieszkańcy nie zgłaszali żadnych uwag przy zakończeniu prac. Pozwana w toku współpracy zlecała powódce także inne dodatkowe prace, nie objęte przedmiotowymi umowami. Ponadto strony współpracowały w szerszym zakresie. Budynek objęte pracami uległy uszkodzeniu wskutek gradobicia w 2013 r. Pełnomocnik powódki pismem z dnia 9 maja 2016 r. wezwał pozwaną do zwrotu kaucji gwarancyjnej wraz z odsetkami w zakresie budynku nr (...). Pełnomocnik powódki pismem z dnia 9 maja 2016 r. wezwał pozwaną do zwrotu kaucji gwarancyjnej wraz z odsetkami w zakresie budynku nr (...). W ramach przeprowadzonych prac w budynkach stwierdzono występowanie wad za które może odpowiadać powódka, co do budynku (...): brak przyklejenia warstwy siatki na sufitach osłonach i podestach logii, spękania sufitów balkonów w miejscach przejść rur stalowych – przy czym prace te nie zostały w ogóle wykonane – koszt wykonania 80 695, 29 zł brutto; co do budynku nr (...) w chwili opiniowania przez biegłego brak było usterek w budynku, natomiast wartość zasadnych prac naprawczych wykonanych dotychczas przez wykonawcę zastępczego wyniosła 17 7863,23 zł.

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny na podstawie powołanych dokumentów oraz zeznań świadków oraz w oparciu o przesłuchanie stron – w powyżej zaznaczonym zakresie. Co do opinii biegłego Sąd w całości uznał ją za wiarygodną i oparł się na niej przy ustalaniu stanu faktycznego. Przedmiotowa ekspertyza spełnia wszystkie wymogi zarówno formalne, jak i merytoryczne dla tego rodzaju pism. Biegły w sposób szczegółowy przedstawił na jakich materiałach oparł się wydając opinię, a także w sposób logiczny i zrozumiały przedstawił swój tok rozumowania prowadzący do sformułowania wniosków końcowych. Ponadto po zgłoszonych zastrzeżeniach przez strony, biegły wyczerpująco uzupełnił opinię główną i ostatecznie żadne zastrzeżenia do uzupełnionej opinii nie zostały zgłoszone.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy zważył, że powództwo w sprawie VI GC 439/17 zasługiwało na uwzględnienie, natomiast w sprawie VI GC 440/17 podlegało oddaleniu. Strony łączyła umowa o remont i modernizację uregulowana w art. 658 k.c. Powódka dochodziła zwrotu kaucji gwarancyjnych udzielonych na podstawie umów zawartych pomiędzy stronami. Istotą kaucji gwarancyjnej jest zabezpieczenie kosztów usunięcia wad z tytułu rękojmi bądź gwarancji. Postanowienia dotyczące kaucji gwarancyjnej, jako nienależące do przedmiotowo istotnych postanowień umowy o roboty budowlane, powinny być traktowane, jako osobna umowa stron regulująca ich stosunki wynikające z ustawowej rękojmi lub gwarancji wykonawcy robót budowlanych (tak SN w wyroku z 17 lipca 2009 r., IV CSK 83/2009, publ. Lex.). Zgodnie z art. 353 § 1 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Porozumienie zawarte pomiędzy stronami ma moc wiążącą i wywołuje określone w nim skutki prawne. Zobowiązanie do zwrotu kaucji powstaje już w chwili zawarcia umowy kaucji gwarancyjnej i jej wpłaty, ale staje się wymagalne dopiero po upływie przewidzianego okresu zatrzymania kaucji i prawidłowym wykonaniu zabezpieczonego świadczenia (tak SN w wyroku z dnia 17 grudnia 2015 r. I CSK 1005/14, Lex nr 1976236). Bezspornym w sprawie było zawarcie dwóch umów o remont, terminy zakończenia robót, udzielenie przez powódkę kaucji gwarancyjnych, wysokość kaucji. Pozwana wskazywała na nieprawidłowe wykonania przedmiotu umów. Umowy stron jednoznacznie stanowiły, iż po upływie okresu gwarancji powódce należy się zwrot 30% jej wysokości. Pozwana z kolei po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia stwierdzonych wad, o ile

powódka ich nie usunęła, uprawniona była do ich usunięcia we własnym zakresie na koszt powódki. Tym samym należało ewentualne wystąpienie wad rozpatrzyć odrębnie w zakresie obu budynków. Co do budynku nr (...) w istocie biegły nie stwierdził wad wykonanych prac, jedynie podkreślając, że część z umówionych robót nie zostało przeprowadzone. Jednakże strony podpisały protokół końcowy odbioru pracy, a także kolejne protokoły gwarancyjne, gdzie pozwana nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń, co do ilości i zakresu wykonanych prac. Z tych przyczyn na gruncie kaucji gwarancyjnej, która miała zabezpieczać jakość wykonanych już prac, nie było podstaw do przyjęcia wadliwości tj. gwarancja nie obejmowała prac niewykonanych, a jedynie te elementy, które faktycznie zrealizowano. Z tych przyczyn w zakresie budynku (...) nie stwierdzono usterek podlegających ewentualnemu usunięciu w oparciu o zatrzymaną kaucję gwarancyjną. Natomiast, co do budynku (...) biegły stwierdził jednoznacznie, iż przeprowadzone prace zastępcze przez inny podmiot były uzasadnione w kwocie 177 863,23 zł. Powódka pomimo obowiązku wynikającego z gwarancji nie podjęła czynności w tym zakresie, stąd pozwana była uprawniona do wykonania zastępczego. Brak zgłoszenia uszkodzeń związanych z gradobiciem nie wpływał na odpowiedzialność powódki, jako gwaranta za te elementy, których wada bezsprzecznie wynikały z uprzednio wykonanych prac przez stronę powodową. Kaucja gwarancyjna nie ma charakteru odszkodowawczego zależnego wyłącznie od powstania szkody. Tym samym kaucja ma zabezpieczać jakość wykonanych prac, a nie wszelkie roszczenia mogące wystąpić pomiędzy stronami stosunku zobowiązaniowego. Z tych przyczyn w zakresie budynku nr (...) wykonanie zastępcze było uzasadnione, co potwierdziła opinia biegłego i dlatego zasadnym był zarzut pozwanej i jej uprawnienie do zatrzymania kaucji w wysokości 5 675,97 zł, stąd powództwo oddalono. Natomiast w sprawie VI GC 439/17 Sąd uwzględnił powództwo w całości, albowiem strona pozwana nie wykazała, aby prace objęte gwarancją posiadały jakiegokolwiek wady. Oczywiście wykonanie innych prac poza zakresem przedmiaru, bez zmiany umowy, nie zwalnia powódki z odpowiedzialności z tego tytułu na innej podstawie, jednakże sama gwarancja obejmowała prace objęte protokołem odbioru końcowego, gdzie nie stwierdzono wad ilościowych. O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 k.c. O kosztach Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w każdej ze spraw osobno w zależności, która strona wygrała, a jedynie, co do kosztów opinii biegłego rozdzielono je w oparciu o art. 100 k.p.c. po połowie pomiędzy stronami.

Od powyższego wyroku apelację wniosła pozwana zaskarżając je w części, a to odnośnie rozstrzygnięcia zawartego w pkt 1 sentencji skarżonego orzeczenia dotyczącego sprawy o sygn. VI GC 439/17. Zaskrzonemu orzeczeniu zarzuciła:

1) obrazę przepisów prawa procesowego, mogącą mieć istotny wpływ na treść skarżonego wyroku a to art. 233 § 1 k.p.c., wyrażającą się w dokonaniu przez Sąd meriti dowolnej, nie zaś swobodnej oceny dowodu z opinii biegłego (zarówno zasadniczej jak i uzupełniającej) T. W., a to poprzez dokonanie nieuprawnionej dystynkcji w zakresie ujawnionych przez biegłego wad wykonanych przez powódkę robót budowlanych - uznając, iż niektóre z nich podlegają odpowiedzialności gwarancyjnej powódki, niektóre zaś nie.

2) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na ustaleniu, iżby w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej, nałożonej na powódkę umową stron, gwarant miałby nie ponosić odpowiedzialności za roboty, które (co ustalono w wyniku przeprowadzenia dalszych badań - w tym w toku opiniowania biegłego), w ogóle nie zostały wykonane, przyjmując nieuprawnienie, iżby odpowiedzialność gwaranta nie odnosiła się do prawidłowości wykonania zleconych robót, a jedynie do prawidłowości wykonania tych robót, które w ogóle wykonane zostały.

3) sprzeczność poczynionych przez Sąd I Instancji ustaleń z zebrany w sprawie materiałem dowodowym polegającą na zgodnym ze stanem faktycznym ustaleniu, iż wykonane przez powódkę roboty budowlane posiadają określone wady, którym da się przydać wymierną wartość majątkową - przenosząc znacząco wartość niezwróconych dotychczas powódce kaucji gwarancyjnych, przy jednoczesnym nieuprawnionym przyjęciu, iżby za roboty w ogóle niewykonane powódka miała nie odpowiadać w reżimie umownej odpowiedzialności gwarancyjnej,

względnie, w przypadku nieuwzględnienia zarzutów powyższych, skarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

4) obrazę przepisów prawa materialnego a to art. 577 § 1 k.c. w zw. z art. 638 § 2 k.c. w zw. z art. 658 k.c., wyrażającą się w błędnej wykładni powołanych norm, poprzez nieuprawnione wyróżnienie wyłączenia odpowiedzialności gwaranta

w ramach stosunku gwarancyjnego, za prace co do których oświadczył zamawiającemu, że zostały wykonane, a których wykonania zaniechał.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, iż brak jakichkolwiek normatywnych podstaw dla czynienia w zakresie odpowiedzialności gwaranta dystynkcji między robotami wykonanymi wadliwie, a robotami w ogóle niewykonanymi. Oceniając dokonanie takiego rozróżnienia z perspektywy celowościowej, również dojść należy do wniosku, iż brak podstaw dla stosowania wzmiankowanego wyróżnienia. Jeśliby przyjąć wniosek odmienny, wówczas z perspektywy gwaranta zawsze bardziej opłacałoby się nie wykonywać np. określonego zakresu robót zanikowych (jak w przedmiotowym przypadku) niżli ryzykować ich wadliwe wykonanie i idącą za tym odpowiedzialność gwarancyjną. Stanowisko takie, również z punktu widzenia pewności obrotu gospodarczego ostać się nie może. Skoro zatem - jak prawidłowo ustalił Sąd I Instancji - kaucja gwarancyjna jest środkiem zabezpieczającym spełnienie roszczeń uprawnionego z tytułu gwarancji (pозwanej w niniejszym przypadku) - to w sytuacji, w której wyliczona już szkoda po stronie tego podmiotu znacząco rzeczoną kaucję przewyższa - niemożliwym jest dochodzenie jej zwrotu przez gwaranta. Zważywszy, iż tego właśnie dotyczyło zgłoszone roszczenie powódki, powództwo winno z przyczyn powołanych wyżej podlegać oddaleniu.

W związku z powyższym pozwana wniosła o zmianę skarżonego wyroku w pkt 1 sentencji, poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania za I instancję w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa według norm przepisanych, ewentualnie zaś, w przypadku nieuwzględnienia żądania powyższego - o uchylenie skarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi ad quo. W każdym z przypadków wniosła o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania w II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Od powyższego wyroku apelację wniosła powódka zaskarżając je w części oddalającej powództwo tj. w pkt 2 a) i b). Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1) naruszenie prawa materialnego, a to art. 580 § 1 k.c. w związku z art. 638 § 2 k.c., art. 656 § 1 k.c. oraz art. 353 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, iż:

a) pozwana wskutek braku poinformowania powódki i uzyskania jej zgody na ingerencję podmiotu trzeciego, wykonującego roboty budowlane na budynku os. (...), na którym ciążył obowiązek gwarancyjny powódki, nie utraciła gwarancji na w/w obiekcie, a w konsekwencji posiadała uprawnienie do zaspokojenia się ze środków należących do powódki, w sytuacji, gdy wobec nieuprawnionej ingerencji podmiotu trzeciego obowiązek gwarancyjny powódki ustał, a tym samym brak było podstaw do przyjęcia, iż pozwana miała prawo do zatrzymania kaucji;

b) pozwana wskutek braku poinformowania powódki o zdarzeniu mającym wpływ na przedmiot gwarancji, a w konsekwencji na zakres jej obowiązku gwarancyjnego, w postaci gradobicia, nie utraciła uprawnień wynikających z udzielonej przez powódkę gwarancji, w sytuacji, gdy okoliczność ta skutkowałą wygaśnięciem obowiązku gwarancyjnego powódki, a w konsekwencji również uprawnienia do zatrzymania kaucji;

2) naruszenie prawa materialnego, a to art. 480 § 1 k.c. w związku z art. 65 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, iż samo postanowienie umowne uprawniało pozwaną do wykonania zastępczego, bez uprzedniego umocowania przez Sąd, a w konsekwencji, iż koszt wykonania zastępczego uprawniał pozwaną do zaspokojenia się ze środków należących do powódki, w sytuacji, gdy z uwagi na fakt, iż roszczenie o upoważnienie zastępcze podlega materialnoprawnym regułom oceny roszczeń, celem możliwości skutecznego powołania się na koszt wykonania zastępczego, koniecznym było uprzednie uzyskanie przez pozwaną orzeczenia Sądu, czego pozwana nie uczyniła, a co w konsekwencji prowadzi do bezpodstawności zachowania pozwanej, wyrażającego się w braku zwrotu środków należących do powódki;

3) naruszenie prawa materialnego, a to art. 65 § 2 k.c. w związku z § 7 ust. 6 oraz § 15 umowy łączącej strony poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, iż postanowienie umowne, określające tzw. umowne wykonanie zastępcze, uprawniało pozwaną do zatrzymania i zaspokojenia się ze środków należących do powódki, w sytuacji, gdy umowa

nie regulowała i nie zawierała uprawnienia pozwanej do zatrzymania i zaspokojenia się ze środków powódki, a tym samym w świetle treści § 6 ust. 7 umowy, zawierającego sformułowanie „zwrot zabezpieczenia zostanie dokonany” pozwana zobligowana była do zwrotu wpłaconych przez powódkę środków:

4) naruszenie prawa procesowego, a to art. 227 k.p.c. w związku z art. 278 k.p.c. w związku z art. 162 k.p.c. poprzez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa, a następnie oparcie rozstrzygnięcia na jego treści, w sytuacji w której wobec utraty gwarancji wynikającej z nieuprawnionej ingerencji podmiotu trzeciego w budynek stanowiący przedmiot gwarancji, dowód ten pozostawał bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy;

5) naruszenie prawa procesowego, a to art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego wyrażającej się w:

a) przyjęciu, iż w sprawie istnieje podstawa do zatrzymania i zaspokojenia się pozwanej z kaucji, w sytuacji gdy zebrany materiał dowodowy tej okoliczności nie wykazał;

b) wydana w sprawie opinia biegłego T. W., stanowi podstawę do uznania, iż pozwana miała prawo zaspokoić się ze środków powódki, a prace, które zostały wykonane przez pozwaną, w ramach wykonania zastępczego, wiązały się z wadliwym wykonaniem prac przez powódkę, w sytuacji, gdy okoliczność ta nie wynika z treści opinii, albowiem biegły oszacował jedynie wartość wykonanych prac, a nie ich związek z wykonaniem prac przez powódkę;

c) pominięciu zeznań świadka D. P. oraz reprezentantów powódki, w zakresie w którym osoby te wskazywały na odmienny charakter technologii wykonania posadzek przez pozwaną, w ramach tzw. wykonania zastępczego, w porównaniu do tego, który wykonywała powódka, w ramach umowy łączącej strony w sytuacji, gdy okoliczność ta miała istotne znaczenie dla ustalenia zasadności prac wykonanych przez pozwaną, a w konsekwencji na możliwość zaspokojenia się z kaucji gwarancyjnej;

d) pominięciu porównania zakresu kosztorysu wykonania posadzek przedłożonego przez powódkę z zakresem kosztorysu, a w konsekwencji zakresem wykonania posadzek przez pozwaną, w ramach upoważnienia zastępczego, wynikającego z przedłożonego przez pozwaną kosztorysu oraz opinii biegłego, w sytuacji, gdy analiza w/w dokumentów prowadzi do uznania, iż pozwana wykonała prace nie mieszczące się w ramach naprawy gwarancyjnej, a stanowiące wykonanie w oparciu o inną technologię i zakres, co nie wchodzi w zakres obowiązku gwarancyjnego powódki;

e) pominięciu zeznań świadka D. P. oraz reprezentantów powódki w zakresie w którym osoby te wskazywały, iż wykaz usterek z 6.10.2014 r. nie stanowi uznania usterek jako usterek podlegających naprawie w ramach gwarancji ciężącej na powódce, w sytuacji gdy okoliczności te wskazywały na brak podstaw do przyjęcia i uznania odpowiedzialności powódki za wykonanie zastępcze, a w konsekwencji do przyjęcia zasadności wykonanych przez pozwaną prac;

f) pominięciu treści wykazu usterek z 6.10.2014 r. który swoim zakresem nie obejmował prac wykonanych przez pozwaną ramach wykonania zastępczego;

g) pominięciu treści zeznań świadka B. R. oraz E. F., w zakresie w którym osoby te wskazały na prace nieodpłatnie wykonywane przez powódkę, która to okoliczność miała istotne znaczenie dla oceny zasadności podnoszonych przez pozwaną twierdzeń, co do zatrzymania i zaspokojenia się z kaucji gwarancyjnej.

W uzasadnieniu powódka podniosła, iż pobieżna analiza kosztorysów prowadzi do wniosku, co Sąd całkowicie pominął, iż pozwana wykonała prace zastępcze w technologii niezgodnej z własnymi wymaganiami postawionymi na etapie postępowania przetargowego. Już samo porównanie kosztorysów sporządzonych przez pozwaną i biegłego, z kosztorysem ofertowym wskazuje, iż technologia wykonania zastępczego (całkowicie nieuprawnionego) była inna, co czyni całkowicie bezpodstawnym powołanie się na ich koszt, w ramach zatrzymania kaucji gwarancyjnej. Jednocześnie, z treści załączonego do opinii biegłego kosztorysu wynika, iż pozwana w całkowitej sprzeczności z ustaleniami protokołu przeglądu gwarancyjnego z dnia 6 października 2014 r. dokonała samodzielnie wymiany aż 31

szt. posadzek balkonowych, w sytuacji w której protokół wspominał wyłącznie o 3 balkonach. Stąd też, co do reszty balkonów nie ma jakiegokolwiek podstawy do przyjęcia, iż ich wymiana dokonana w ramach wykonania zastępczego obciążała powódkę.

W związku z powyższym pozwana wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 5.675,97 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 28 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania za I i II Instancję, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych;

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej była nieuzasadniona, za uzasadniona zaś uznano apelację powódki.

W niniejszej sprawie (sprawach połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia) powódka dochodziła zwrotu kaucji gwarancyjnych udzielonych na podstawie umów zawartych pomiędzy stronami.

Pozwana przeciwstawiła się tym roszczeniom wskazując na nieprawidłowe wykonanie przez powódkę łączących strony umów.

Nie wskazała jednak pozwana, a tym bardziej tego nie wykazała, aby podjęła czynności umożliwiające jej zatrzymanie kaucji lub aby złożyła powódce oświadczenie (oświadczenia) pozwalające przyjąć, że skutecznie zaspokoila z tych kaucji swe wzajemne roszczenia.

Sąd Okręgowy stoi zaś na stanowisku, że skuteczne przeciwstawienie się przez obowiązanego do zwrotu kaucji żądaniu jej zwrotu, wymaga złożenia żądającemu skonkretyzowanego oświadczenia w przedmiocie zatrzymania kaucji wraz ze wskazaniem jakie wady prac budowlanych i jakie koszty z tego tytułu zostania z kaucji pokryte.

Dla skutecznego zatrzymania kaucji gwarancyjnej konieczne jest bowiem po pierwsze obciążenie wykonawcy konkretnymi kosztami robot zastępczych lub przynajmniej konkretne wskazanie jakie ujawniono wady wykonanych prac i jakie będą koszty ich usunięcia, a następnie złożenie uprawnionemu do zwrotu kaucji oświadczenia o potrąceniu wzajemnych wierzytelności lub o pokryciu tych należności z kaucji.

Omówione obowiązki muszą być przy tym ocenione w świetle zapisów konkretnej umowy i przepisów prawa regulujących uprawnienia zleceniodawcy i obowiązki wykonawcy w zakresie usunięcia konkretnych wad.

Zawsze jednak na podmiocie zatrzymującym kaucję ciążył będzie obowiązek wykazania, że skutecznie obciążył wykonawcę konkretnymi kosztami wykonania konkretnych robot, dopełnił czynności potrzebnych do postawienia tych roszczeń w stan wymagalności i złożył mu oświadczenie o zatrzymaniu lub potrąceniu konkretnej kwoty należności z tego tytułu z kaucją.

Tych obowiązków w niniejszej sprawie pozwana nie dopełniła.

Tym samym brak podstaw do uznania, że w niniejszej sprawie pozwana skutecznie przeciwstawiła się żądaniu powódki zwrotu kaucji gwarancyjnych.

W konsekwencji należało uznać, że w obu połączonych sprawach istniały podstawy do zasądzenia zwrotu dochodzonych kwot kaucji gwarancyjnych.

Biorąc powyższe pod uwagę i opierając się na treści art. 485 k.p.c. oddalono apelację pozwanej a w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c. z apelacji powódki zmieniono zaskarżony wyrok poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 5 675 , 97 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 października 2016 r. do dnia zapłaty (dochodzonej w sprawie VI GC 440/17).

Zmieniając zaskarżony wyrok zmieniono również orzeczenie o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej instancji i w oparciu o art. 98 k.p.c. i art. 108 k.p.c. przesądzając, że powódka wygrała sprawę w całości, orzeczenie o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej instancji w sprawie VI GC 440/17 pozostawiono referendarzowi sądowemu w Sądzie rejonowy w Rybniku.

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego oparto o art. 98 k.p.c.

W sprawie z apelacji pozwanej zasądzone od pozwanej jako przegrywającej sprawę w instancji na rzecz powódki zwrot kosztów procesu.

Na koszty poniesione przez powódkę złożyły się koszty zastępstwa procesowego w wysokości wynagrodzenia w kwocie 1 800 zł, którego wysokość ustalono na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z §10 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

W sprawie z apelacji powódki zasądzone od pozwanej jako przegrywającej sprawę w instancji na rzecz powódki zwrot kosztów procesu.

Na koszty poniesione przez powódkę złożyły się koszty zastępstwa procesowego w wysokości wynagrodzenia w kwocie 900 zł, którego wysokość ustalono na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z §10 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłata od apelacji w kwocie 284 zł.

Sędzia Grażyna Urban Sędzia Leszek Guza Sędzia Agata Żuradzka - Stuglik